

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXVI. De tribus diebus invisibilis lúcis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Est ergo qui genuit, & est qui genitus est. Qui genuit, Pater est; qui genitus est, Filius est. Et quia qui genuit, semper genuit, aeternus Pater est: & quia qui genitus est, semper genitus est, aeterno Patri Filius coeternus est. Item qui semper sapientiam habuit, semper sapientiam dilexit: qui vero semper dilexit, semper amorem habuit. Itaque aeterno Patri & Filio coeternus Amor est: & tamen Pater a nullo est, Filius a Patre solo est; Amor vero a Patre simul & Filio est.

Sed quia superius Creatorem omnium summum & verum unum esse asserimus, haec tria in DEO unum esse substantialiter oportet confidemus. Quia item ille qui genitus est, non potest esse ille a quo genitus est; neque item ille qui a ligno & genito procedit, ille esse potest qui est lignens vel genitus: inexpugnabilis ratione veritas cognitur in Deitate Personarum trinitatem & substantiae unitatem cognoscere. Tribus ergo in Deitate una communis est & aequalis aeternitas, & aeterna aequalitas; quia non potest esse singulis dissimile, quod omnibus facit Deitas una commune. Tres ergo unam sunt, quia in tribus Personis est una substantia; sed tres unus non sunt, quia sicut distinctione Personarum unitatem Deitatis non dividit, ita & unitas Deitatis distinctionem Personarum non confundit.

CAPUT XXV.

Quod ordo conditionis & cognitionis rerum, e diverso se habeant.

QVANDO pridem de visibilibus ad investiganda invisiabilia progrederemur, primò a corporeis creatura ad incorpoream, hoc est rationalem creaturam transivimus, ac deinde a rationali creatura usq; ad sapientiam DEI pervenimus; nunc vero redeuntes primò a sapientia DEI ad rationalem creaturam, deinde a rationali creatura ad creaturam corpoream habita consideratione procedemus.

Illi ordo est cognitionis, iste conditionis, quia primum corporeis creatura, quae visibilis est, in cognitione occurrit; deinde a corporeis creatura ad incorpoream cognitione transire, postremò viā investigationis apertā usque ad Conditorem utriusque pervenit. In conditione vero primo gradū ad imaginem DEI rationalis creatura facta est, deinde creatura corporeis; ut creatura rationalis in ea foris agnosceret, quid a Creatore intus accepisset. In sapientia DEI est veritas, in rationali creatura imago veritatis, in corporeis creatura umbra imaginis. Rationalis creatura facta est ad DEI sapientiam, corporeis creatura facta est ad rationalem creaturam; propter quod omnis motus & conversio corporeis creaturæ est ad rationalem creaturam, & omnis motus & conversio rationalis creaturæ esse debet ad DEI sapientiam: ut dum quodque suo semper superiori adhæret per conversionem, nec prima conditionis ordinem, nec primi exemplaris in se perturberet similitudinem.

Quiquis ergo viā investigationis de visibilibus ad invisiabilia transire, primum a corporeis creatura ad rationalem creaturam, deinde a rationali creatura ad corpoream creaturam descendit. Ordo autem cognitionis in mente hu-

mana semper præcedit ordinem conditionis, quia Ordinatio nos qui fortis sumus, redire ab intimis non possamus, nisi prius oculo mentis intima penetreremus, nisi in latitudinem cognitionis; quia etsi aliquid humana natura cedit, utrumque vel tenaciter ad dinem missa fuerit, diu tamen ibidem stare hanc lucis conditio mutabilitatis fluxus non permittit.

CAPUT XXVI.

De tribus diebus invisibiliis lucis.

POST QVAM igitur nos, quantum DEUS latitudo dignatus est, de visibilibus ad invisiabilia cognitionem pervenimus; nunc jam mens nostra ad semetipsum redire, & quid si ex hac cognitione utilius provenire possit, attendat. Quid enim nobis prodest, si in DEO cognitionis manifestatis celstis unitem, & nullam nobis inde colligimus utilitatem? Sed ecce, dum de illo intimo divinae contemplationis sacre reverentur, quid nobiscum affere poterit? quid nisi lucem, de regione lucis venientes? Hoc enim decens & necessarium est, ut si à lucis regione veniam, ad flagrandas nostras tenebras nobiscum lucem appetemus.

Et quis scire poterit quod ibi fuimus, si illuminatione non redimus? Appareat ergo quid ibi fuimus, appareat quid ibi vidimus. Si ibi vidimus potentiam, apponemus lucem divini amorem: si ibi vidimus sapientiam, apponemus lucem veritatis: si ibi vidimus benignitatem, apponemus pacem dilectionis. Potentia corporis ad amorem excitat, sapientia ignorante tenebris cecatos illuminat, benignitas frigidos calore charitatis inflammat. Videate, quelo, quid sic sit, nisi dies; & quid tenebra, nisi nox. Et licet osculus corporis habet diem suum & noctem suam, ut diuina quoque oculus cordis habet diem suum & noctem suam. Tres ergo dies sunt invisibilius lucis, quibus interius spiritualis vita cuius distinguitur. Primus dies est timor, secundus est veritas, tertius est caritas. Primus dies solem suum habet tecum in potentiam, secundus dies solem suum habet die sapientiam, tertius dies solem suum habet beatitudinem.

Potentia ad Patrem, sapientia ad Filium, benignitas periret ad Spiritum sanctum. Alii sunt dies nostri quos habemus extenus, ali quos interiori habemus. Dies nostri exteriori, cum cum nolumus, transeunt; dies vero interiori, si volumnus, permanere in aeternum possunt. Nam de timore Domini dicitur, quod in secundis seculi permanet. De veritate quoque dubium non est quin permaneat in aeternum: quia cum in hac vita incipiat, non tamquam plena & perfecta in nobis erit, cum ipse, qui est veritas, post hujus vitæ terminum manifestus apparebit. De charitate item dictum est, quia charitas namquid excedit. Boni dies sunt, qui numquam transeunt: nam illi dies mali sunt, qui non solum non permanent semper, sed nec ad modicum starent possunt.

De his diebus per Prophetam dicitur: Homo secundum sicut fumum, dies eius sicut umbra declinavunt. Ipsi sunt dies quos meruit corpora, illi dies quos dedit gratia. De illis diebus dicit Propheta: In diebus meis invocabo; quibus dixit: Media nocte surgebam ad confitendum te. Sed

Sed illos dies suos vocat, quia alios dies non

amat, sicut Ieremias dicit: Domine, diem

Hier. 17. hamini non desideravi, tu scis. Iti sunt

diei quibus plenus fuit Job, de quo scri-

ptum est, quia mortuus est senex, & ple-

bus dierum: nam de aliis diebus plenus

esse non poterat, qui transacti jam non e-

rant. Illos dies, qui fortis sunt, solos

malii noverunt; boni vero, qui jam inter-

nos dies videre meruerunt, eos qui fortis sunt

non solum non diligunt, sed etiam male-

dicunt. Pereat, inquit beatus Job, dies,

inqua natus sum, & nos in qua dictum est,

Conceperit homo. Dies ille verratur in te-

nebris, & non requirat eum Deus defuper,

& non illustret lumine. Illos ergo dies qui

incus sunt, potius debemus amare, ubi lu-

cem non sequuntur tenebrae, ubi aeterni

Solis splendore illuminantur oculi interiores

cordis mundi.

Psal. 95. De his diebus Psalmista cecinit: Annun-

tiate de die in diem salutare ejus. Quid est sa-

lutare ejus, nisi JESUS ejus? sic enim

interpretatur JESUS, hoc est, salutaris.

Qui ideo salutaris dicitur, quia per eum

homo ad latitudinem reformatur. De ipso au-

tem Iohannes loquens, Lex, inquit, per

Iam. 1. Moysen data est, gratia & veritas per IE-

SVM Christum facta est. Item Paulus Apo-

stolus vocat Christum JESUM DEI virtu-

tem, & DEI sapientiam. Si igitur Dei

sapientia JESUS Christus est, & per Chri-

stum JESUM veritas facta est; constat

quod per sapientiam DEI veritas facta est.

Dies ergo sapientia, est veritas. De hoc

die suo ipsa Sapientia loquitur Iudaës, di-

Hier. 17. cens: Abraham pater vester exultavit, ut vi-

deret diem meum. Vidi, & gavisus es.

Veritas enim DEI est redemptio generi hu-

mani; hanc enim prius promiserat: quam

nimirum dum postmodum exhibuit, quid

aliud quam scriptum veracem ostendit: Re-

ctè autem per sapientiam hæc veritas im-

pleta est, à quo omnis veritas est: nec a-

lius ad implendam veritatem mittendus fuit;

nisi in quo omnis veritatis plenitudo con-

ficitur.

Bene ergo Abraham ad diem veritatis exultat,

quia impleri veritatem desiderat. Quam pro-

fecto diem tunc per spiritum vidit, q. an-

do DEI Filium ad redemptionem humani

generis in carnem venturum agnoscit. Di-

catur ergo, Annuntiate de die in diem salu-

tare ejus. Diem secundum de die primo in

diem tertium, diem veritatis de die timo-

ris in diem charitatis. Primum unus dies

erat, dies timoris: venit dies alter, dies

veritatis: accessit, non successit, quia pri-

or non discessit. ecce duos dies. Iterum est

in diem tertium, in diem charitatis: sed &

ille cum venit, priores non expulit. Beati

dies icti! Itis diebus homines impleri pos-

sent, ubi futuri superveniens pascentes

non transeunt; ubi numerus cum

augetur, clarietas multi-

plicatur.

